

זכויות עובדים לנוער (שעה וחצי)

מטרות:

1. הכרת זכויות בסיסיות שיש לבני הנוער כעובדים
2. מתן מידע וכלים לבני הנוער לזהות ולהתמודד עם הפרת זכויותיהם בעבודה
3. הכרת האתר "כל זכות" והזכויות שיש בהן

1. פעילות 1: סבב מה נשמע (10 דק')

כל אחד יספר על עבודה שהוא עבד בה פעם. ואיך היה לו/לה

2. כוורת- שאלון זכויות (35 דק')

נחלק את החניכים לשתי קבוצות. כל קבוצה תקבל צבע. נכין מראש לוח כוורת (נספח א').
כל קבוצה בתורה בוחרת משושה שהיא רוצה לכסות בצבע של הקבוצה. המטרה היא ליצור רצף מצד אחד לצד השני של הכוורת דרך משושים באותו הצבע וברצף. כאשר ניתן לחסום את הקבוצה השנייה.
הקאץ'- המשושה שהקבוצה בחרה ייצבע רק כאשר הם ענו נכונה על השאלה שניתן להם!
החידון עצמו מורכב מזכויות עובדים לנוער. חשוב שתנסו לרשום להם כמה שיותר תשובות לחידון על הלוח אחרי שהם עונים, שיהיה להם מול העינים לאורך כל הפעולה. כאשר יש שאלה מורכבת וקשה יחסית וקבוצה אחת לא ענתה נכון, תעבירו את השאלה לצד השני.

מאגר שאלות:

1. אם יש צורך בתחב"צ לעבודה, על אחריות מי לשלם על הנסיעה? (המעסיק)
2. חובת המעסיק לשלם החזרי נסיעות על כלי רכב שאינם תחב"צ? (לא)
3. מהו גיל ההעסקה המינימלי לבני נוער? והאם זה משנה אם יש בית ספר? (15 כשיש בית ספר, בחופשים הגיל המינימלי הוא 14)
4. האם שכר מינימום של ילד בן 15 וילד בן 17 הוא אותו השכר? (לא, שכר מינימום משתנה ככל שמתבגרים)
5. מה השכר מינימום לכל גיל? ואיך מחשבים שכר מינימום לכל גיל? (מחשבים שכר מינימום לנוער כאחוזים משכר מינימום של אדם בוגר. עד גיל 16 השכר מינימום הוא 21.45 לשעה 70% ממינימום של בוגר. עד גיל 17 השכר הוא 23 לשעה 75% מבוגר. עד גיל 18 25.43 לשעה, 83% מבוגר.)
6. האם יש עבודות שאסור לבני נוער לעבוד בהן? (כן)
7. באיזה עבודות אסור לבני נוער לעבוד? לבחור לפחות שתיים! (עבודות באתרי בנייה, הרמת דברים כבדים, חשיפה לחומרים כימיים, חומרי נפץ, או חומרים רדיואקטיביים).
8. האם מותר להטיל עונש או קנס כספי במקום העבודה? (לא, גם אם שברתם כלי)
9. עד מתי בחודש צריך לשלם שכר? (עד ה-10 לחודש הבא. כלומר- אם באוגוסט עבדתי, אקבל משכורת של אוגוסט החל מה-1 לספטמבר ועד ל-10 לספטמבר)
10. האם חייבים לתת לבני נוער הפסקה וכמה זמן הפסקה רשאים לקבל? (כן, ביום עבודה רגיל שעובדים לפחות שש שעות, זכאים ל-45 דקות הפסקה במצטבר ולפחות חצי שעה רצופה).

11. האם המעסיק צריך לשלם שכר גם על ההפסקה? (ההפסקה אינה נחשבת חלק משעות העבודה, והמעסיק אינו חייב לשלם לעובד שכר עבור השעות שבהן היה בהפסקה)
12. מה יקרה למעסיק שיפר את הזכות ההפסקה? (אפשר להגיש תלונה, ואז המעסיק יקבל קנס. הגשת תלונה לטלמסר של שירות התעסוקה בטלפון: 1-800-354-354.) (מעסיק שהפר את חובתו לתת לנער העובד אצלו הפסקה כאמור, צפוי לקנס מינהלי לפי החוק להגברת האכיפה של דיני העבודה בשיעור של 10,080 ש"ח אם מדובר במעסיק יחיד שאינו עסק, ו-20,160 ש"ח על מעסיק אחר. במקרה של הפרה חוזרת (הפרה זהה בתוך שנתיים) יוכפל גובה הקנס.)
13. האם מותר להעסיק בני ובנות נוער בלילה? (לא, אסור להעסיק נוער מגיל 16-18 מהשעה 22:00 בלילה עד 6 בבוקר. נוער מתחת לגיל 16 לא יכול לעבוד מהשעה 20:00)
14. האם מותר לצאת להפסקת שירותים גם לא בהפסקה שניתנה כמוגדרת על ידי המעסיק? (עובד זכאי, במהלך יום עבודתו, להפסיק את עבודתו לשם שימוש בחדר שירותים, בהתאם לצרכיו, ואסור למעסיק להוריד את ההפסקות האלו מהשכר של העובד. במקרה של הפרה של זכות זו, רשאי העובד לבקש פיצויים כספיים מהמעסיק)
15. האם המעסיק חייב לדאוג לאוכל בשביל העובד? (לא)
16. התחלתם עבודה, ולא אמרו לכם את כל הפרטים על העבודה, כמו השכר, התנאים השעות עבודה וכו'. עד כמה זמן מתחילת העבודה המעסיק מחוייב למסור לכם את המידע הזה? (חוק הודעה לעובד (תנאי עבודה)) מחייב כל מעסיק למסור לעובד, לא יאוחר מ-30 ימים מהיום שהעובד התחיל לעבוד אצלו, הודעה בכתב המפרטת את תנאי העבודה, לרבות שכר, תנאים סוציאליים, שעות העבודה וכו').
17. האם המעסיק חייב לשלם לכם על תקופת נסיון/ התלמדות? (כן, אם מעסיק מבקש להגיע לכמה שעות עבודה כדי לראות ולהבין איך אתם עובדים, הוא חייב לשלם על שעות העבודה!)

3. הפסקה (10 דק)

4. הרוח נושבת (20-15 דק')

- נשחק איתם הרוח נושבת עם שאלות המכוונות לדין בנושא זכויות וחשיבותם. אחרי כל שאלה ואחרי שכולם מתיישבים, נדון בשאלה שעלתה.
- הרוח נושבת ל...:
- נתחיל את זה בצורה קלילה ומשחקית בנושא עבודה, כל פעם מישהו יקום (או יישאר בלי כיסא) ויגיד הרוח נושבת ל...
- אחרי כמה סבבים, נבקש מהם לעשות את זה בעצמם
- הרוח נושבת לכל מי שהבוס שלו כעס עליו
 - שאיחר לעבודה
 - הרוח נושבת לכל מי שעבד/ה ביותר מעבודה אחת בחייו
 - הרוח נושבת לכל מי ששבר/ה פעם משהו במקום העבודה
 - הרוח נושבת על כל מי שהתפטר
 - שעבד כמד"צ
 - החניכים אומרים....

- אחרי כמה סבבים אפשר להכווין את הנושאים לזכויות
- כל מי הכיר לפחות 4 זכויות (ואיזה)
- כל מי שחושב/ת שזכויות עובדים זה דבר חשוב

דין מסכם

- אחרי שכולם התיישבו נשאל אותם
- למה יש בכלל זכויות? ולמה זה חשוב?
- מה היה קורה אם לא היה זכויות?
- האם פעם ביררו מה הזכויות שלהם כנוער עובד?
- האם פעם נאלצו לבדוק בגלל יחס לא נעים מצד המעסיק? אם קרה לחניכה, שיספר.

5. הסבר על אתר כל זכות (5 דק')

כל השאלות והתשובות ששיחקנו קודם נלקחו מאתר "כל זכות". באתר יש פירוט על כל זכויות האזרח ובפרט על זכויות עובדים. ומה אפשר לעשות אם מופרים הזכויות שלנו, למי אפשר לפנות וכו'. תשלחו להם לקבוצה בוואטסאפ את [הכתובת לאתר](#)

6. סיכום (5-10 דק')

- נבקש מכל אחד/אחת לשתף בדבר אחד חדש שהם קיבלו מהפעולה. ולספר קצת איך היה לו או לה

7. פינה אישית (15 דק') - סוגיות חברתיות

לוח משחק כוורת, הכינו דומה פי 2-3.

